

Regionplan för Skåne 2022–2040

Förslag till beslut

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad föreslår förbundsstyrelsen att godkänna förslag till yttrande daterat 2021-01-26.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss ”Regionplan för Skåne 2022–2040”.

Den 1 januari 2019 trädde lagen om regionalt utvecklingsansvar ikraft. Ansvar för den regionala utvecklingen och den regionala tillväxtpolitiken åligger den formella regionen. I samband med lagändringen beslutades också att möjligheten att bli regionplaneorgan enligt plan- och bygglagen, och därmed upprätta en regionplan, endast kan tillfalla den formella regionen.

Initialt är det endast Region Stockholm och Region Skåne som tilldelats rollen som regionplaneorgan. Det innebär att regionen innehar ansvaret för att ta fram en regionplan med utgångspunkt i enlighet med 7 kap. Plan- och bygglagen (PBL). Föreliggande remiss är Region Skånes första regionplan.

”Regionplan för Skåne” vill visa Skånes samlade vilja och ge förutsättningar för utvecklingen av de fysiska strukturerna som sträcker sig över kommungränserna. Regionplanen är nära kopplad till den regionala utvecklingsstrategin, planen utgör strategins fysiska uttryck.

GR ser mycket positivt på hur Region Skånes arbetat med framtagandet av planen. Regionplanen har föregåtts av ett omfattande samarbete med de 33 kommunerna i Region Skåne.

GR anser att Region Skåne på ett föredömligt sätt statusätter regionplanen som ”Regionplanen ska ha den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som kompletterar den kommunala översiktliga planeringen.” GR anser att det är av yttersta vikt att regionplanens vägledande funktion och regionala nivå är tydlig. Om regionplanen upplevs som en överrock eller orimlig begränsning av det kommunala självstyret blir regionplanen verkningslös.

GR ser att Region Skånes sätt att tydliggöra den regionala utvecklingspolitiken i form av fysisk planering ger regionen en tydlig roll och riktning i sin relation till staten och de nationella intressena.

Beslutsunderlag

[Regionplan för Skåne 2022–2040](#)

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Region Skåne fick 2019-01-01 ansvar för att ta fram en regionplan med utgångspunkt i enlighet med 7 kap. Plan- och bygglagen (PBL). Remissen är Region Skånes första regionplan.

Region Skåne har länge arbetat med regionplanering och tagit fram underlagsmaterial och strategiska dokument som belyser den fysiska planeringens regionala dimension. Detta har bland annat gjorts i ”Strukturbild för Skåne” som sedan år 2005 utgjort en arbetsprocess där man gemensamt med de skånska kommunerna utformat en dialog kring samhällsplanering på regional nivå.

Föreliggande regionplan för Skåne tecknar en gemensam bild för utvecklingen av Skåne och ämnad att vara ett verktyg för att stärka Skåne som en flerkärnig arbets- och bostadsregion i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin ”Det öppna Skåne 2030”. Regionplanen översätter den regionala tillväxtpolitiken i en fysisk bild och utgör den gemensamma grund som underlättar samordningen av fysiska strukturer över kommungränser.

Planen förhåller sig till internationella och nationella mål såsom FN:s globala hållbarhetsagenda, Agenda 2030. Som exempel tas FN:s hållbarhetsagenda som genom ratificering av EU styr det svenska klimat energiarbetet. Även nationell plan för transportsystemet återspeglas i det regionala och lokala planeringsarbetet. Planen redovisar schematiskt hur de olika planeringsnivåerna förhåller sig.

Regionplanen belyser trender för Skånes utveckling och ställer dessa i relation till sin omvärld, dels som en del i den större Öresundsregionen, dels som ”Porten mellan Sverige och det kontinentala Europa”. I trenderna tas bland

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Per Kristersson, Regionplanerare

Datum: 2021-01-26, Diarienummer: 2020-00373

annat upp den pågående globaliseringen och klimatförändringen och hur dessa påverkar livsvillkoren för Skånes befolkning.

En framtagen befolkningsprognos visar på en fortsatt befolkningsökning, framförallt i de större städerna, vilket antas leda till ökande skillnader mellan stad och land. Skåne förutsätts att fortsatt utvecklas främst i den sydvästra delen där Malmö-Lund utpekats som nationell tillväxtmotor.

Planen pekar ut utmaningar som Skåne står inför och hur den fysiska planeringen kan möta dessa. Genom att utveckla den flerkärniga Ortsstrukturen, som tagits fram i ”Strukturbygg för Skåne”, samt genom att skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande med förtätad bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen skapar man förutsättningar för hållbara samhällen med hög servicegrad.

Bedömning

Regions Skånes regionala utvecklingsstrategi, ”Det Öppna Skåne 2030” anger sex visionsmål vilka alla har bäring på den fysiska planeringen. GR ser att den tydliga kopplingen mellan den regionala utvecklingspolitiken och den regionala fysiska planeringen ger en bild av en stark tillväxtregion. GR ser också att bilden är en styrka i regionens relation till staten och vilka statliga nyttor som uppstår i den regionala kontexten.

GR konstaterar att i regionplanen tar man fasta på den historiska utvecklingen och utvecklar Ortsstrukturens flerkärnighet. Genom att starkare förbinda städerna och de befolkningstäta stationsområdena skapas förutsättningarna för en sammanhållen region. GR instämmer i att en flerkärnig struktur ger en strategisk förutsättning för att en hållbar utveckling för Skåne kan ske.

Inom den flerkärniga regionstrukturen pekas tillväxtmotorer ut som ges specifika förutsättningar och målsättningar för utvecklingen. Malmö-Lund anges som en nationell tillväxtmotor. I planen pekas ytterligare fem delregionala kärnor, tillväxtmotorer, samt ytterligare en ort som utreds som potentiell kärna. GR ser att regionplan Skåne gör en prioritering och därmed ger ett fokus för var utveckling planeras vilket är positivt.

Regionplanen ger planeringsprinciper för utvecklingen inom ett antal tematiska fördjupningar, till exempel förtätning i strategiska lägen, näringslivsutveckling, tätorters grönstruktur, energiförsörjning, dricksvattenförsörjning och transportinfrastruktur. GR anser att principerna ger god ledning för kommunernas arbete med översiktsplaner och detaljplaner. De ger även en god beredskap för diskussioner nationellt vid investeringar och lokalisering av till exempel infrastruktur. Planen i sin helhet ger en genomarbetad bild över hur man ser att Skåne bör utvecklas. Det ger en tydlighet i hur Region Skånes agerar visavi nationell planering.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Per Kristersson, Regionplanerare

Datum: 2021-01-26, Diarienummer: 2020-00373

Att ta fram regiongemensamma planeringsförutsättningar som är accepterade och väl förankrade hos kommunerna är en resa som kan göras på olika sätt. GR har goda erfarenheter från att arbeta med politiska rådslag och regionala överenskommelser som grund för regionplaneringen. Det är av yttersta vikt att regionplanens vägledande funktion och regionala nivå är tydlig. Om regionplanen upplevs som en överrock eller orimlig begränsning av det kommunala självstyret blir regionplanen verkningslös. GR anser att Region Skåne på ett föredömligt sätt statusätter regionplanen som ”Regionplanen ska ha den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som kompletterar den kommunala översiktliga planeringen.”

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Avdelningschef

Skickas till

Region Skåne